

ΕΤΟΣ 66ον

28 Ιανουαρίου 2018

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 4 (3374)

ΚΑΤΕΒΑΙΝΟΝΤΑΣ ΑΝΕΒΑΙΝΕΙΣ

Ὁ Θεός πάντοτε φροντίζει γιά τή «μετεκπαίδευση» τῶν Ἁγίων του. Ἔτσι, ἔστειλε κάποτε τόν καθηγητή τῆς ἐρήμου, τόν Μέγα Ἀντώνιο, σέ ἕναν ἀγράμματο τσαγκάρη στήν Ἀλεξάνδρεια νά παρακολουθήσει ἕνα σεμινάριο γιά προχωρημένους. Ἐπρόκειτο γιά σεμινάριο ταπεινώσεως, τό ὁποῖο συμπυκνωνόταν στή μαρτυρία τοῦ τσαγκάρη: «Κάθε πρωί λέω στόν λογισμό μου, πώς ὅλοι οἱ ἄνθρωποι σ' αὐτή τήν πόλη θά σωθοῦν. Καί μόνον ἐγώ θά καταδικαστώ γιά τίς πολλές μου ἁμαρτίες». Μέ ἄλλα λόγια, ὁ ὄντως ἅγιος τσαγκάρης εἶχε τόση ταπεινώση καί αὐτομεμψία, ὥστε τό ἔλεγε καί τό πίστευε ὅτι εἶναι ὁ χειρότερος ἁμαρτωλός μέσα σέ μιά τεράστια πόλη, ὅπου φυσικά δέν ἔλειπαν ἡ κακία καί ἡ διαφθορά. Αὐτό τό φρόνημα τόν ἀνέδειξε καθηγητή τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἐρήμου.

Δόξα στό «ἐγώ»

Μπαίνοντας στό Τριῶδιο ἡ Ἐκκλησία μᾶς καλεῖ –μέσα ἀπό τή σχετική παραβολή τοῦ Χριστοῦ– νά πάρουμε μαθήματα ταπεινώσεως ἀπό ἕναν τελώνη, δηλαδή ἀπό ἕναν ἄνθρωπο πού τά ἠθικά δεδομένα τῆς ἐποχῆς του τόν ἔβαζαν στό ἴδιο ἐπίπεδο μέ τίς πόρνες. Στήν παραβολή αὐτή ὁ Χριστός μᾶς ἀποκαλύπτει τήν πιό καθαρῆ ἀκτινογραφία τῆς ψυχῆς καί τοῦ ταπεινόφρονος καί τοῦ ὑψηλόφρονος. Τό τραγικό εἶναι ὅτι ὁ ὑψηλόφρων μπορεῖ ἄνετα νά ἔχει τήν ψευδαίσθησι ὅτι εἶναι ἕνας πολύ θεοφοβούμενος ἄνθρωπος. Ὁ φαρισαῖος τῆς παραβολῆς δέν εἶναι ἕνας κοσμικός ἄνθρωπος ἀλλά ἄνθρωπος –θά λέγαμε σήμερα– τῆς Ἐκκλησίας. Δέν καμαρώνει γιά τήν ὁμορφιά του, τή μόρφωσή του ἢ τήν περιουσία του. Καμαρώνει γιά τίς προσευχές, τίς νηστείες καί τίς ἐλεημοσύνες του. Ὅμως, καί τό ἕνα καί τό ἄλλο εἶναι ἐκδηλώσεις ἐγωκεντρισμοῦ.

Τελικά ὁ φαρισαῖος μέ τήν προβολή τῶν «πνευματικῶν» κατορθωμάτων του δέν δοξάζει τόν Θεό. Τόν ἑαυτό του δοξάζει. Στόν ἑαυτό του προσεύχεται,

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Λουκ. ιη' 10-14)

Ταπείνωση και δικαίωση

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην: Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερόν προσεύξασθαι· ὁ εἷς Φαρισαῖος, καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος σταθεῖς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο· Ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι οὐκ εἰμι ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης· νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἔστως, οὐκ ἠθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπᾶραι, ἀλλ' ἔτυπεν εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ, λέγων· Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.

ἴξεί ὁ Μέγας Βασιλῆιος. Δέν προσεύχεται στὸν Θεό. Τὸν ἑαυτοῦ ἔχει θεοποιήσει. Καί σ' αὐτὸν προσφέρει δυσῶδες θυμίαμα, τὴν ἔπαρση γιὰ τίς δῆθεν καλοσύνες του. Ἐντὶ νὰ πεῖ: ἂν ἔκανα κάτι καλὸ, στὸν Θεό τὸ ὀφείλω, «ἐαυτῷ προσῆψε τὸ κατόρθωμα καὶ τῇ ἰδίᾳ ἰσχύϊ», ἴξεί ὁ ἅγιος Θεοφύλακτος Βουλγαρίας. Στὸν ἑαυτοῦ ἀποδίδει τὰ πάντα· μόνο στή δική του δύναμη. Ἄπλῶς, μπροστά ἀπὸ τὸ «μπράβο μου· ἐγὼ τὰ κατάφερα» βάζει σάν προπέτασμα ψευτοευσέβειας καὶ ἓνα «Σέ εὐχαριστῶ, Θεέ μου».

Ἄπό τὴν καλὴ καὶ ἀπὸ τὴν ἀνάποδν

Καὶ συνεχίζοντας νὰ ἀποκαλύπτει τὰ ἀρρωστημένα συμπλέγματα τοῦ ἐγωιστῆ, ἀρχίζει νὰ «θάβει» ὄλους τοὺς ἄλλους, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους –υποτίθεται– εἶναι καλῆτερος, βάζοντάς τους τίς ταμπέλλες: ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί. Ἄλλῃ οὔτε καὶ μ' αὐτὸ χόρτασε τὴ μανία του, ἴξεί ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Ὅρμαί καὶ σέ κάποιον πού βρισκόταν στὸν ἴδιο χώρο γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸ καὶ προσευχόταν δίπλα του. «Ἐπιπηδᾷ μετὰ πολλῆς τῆς μανίας» καὶ στὸν τελῶν πού ἦταν κοντά του. Καὶ ὀλοκλήρωνει μὲ πάταγο ὁ φαρισαῖος τὴν πτώση του μὲ τὰ λόγια: «Εὐτυχῶς πού δέν εἶμαι οὔτε σάν κι αὐτὸν τὸν τελῶν».

Ἄκόμη καὶ ὁ ἀββάς Δωρόθεος, πού προσπαθεῖ νὰ δεῖ μὲ ἐπιείκεια τὸν φαρισαῖο, τονίζει ὅτι δέν κατακρίθηκε τόσο, ἐπειδὴ εἶπε ὅτι δέν εἶναι σάν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Κυρίως ἀμάρτησε ὅταν γύρισε τὸ βλέμμα του στὸν τελῶν καὶ κατέκρινε τὴ διάθεση τῆς ψυχῆς του· κατέκρινε ὀλοκλήρη τὴ ζωὴ του. Ἄς μὴν ξεχνᾶμε, βέβαια, ὅτι μπορεῖ κάποιος νὰ εἶναι φαρισαῖος καὶ ἀπὸ τὴν ἀνάποδν, ὅταν ἴξεί: Ἐγὼ δέν εἶμαι σάν κι αὐτοὺς τοὺς ὑποκριτῆς πού πᾶνε στὴν Ἐκκλησία καὶ κάνουν μεγάλους σταυροὺς. Γιὰ κάτι τέτοιους φαρισαῖους –ἀπὸ τὴν ἀνάποδν– κάποιος ἱερέας ἔβαλε ἔξω ἀπὸ τὸν ναὸ μιά πινακίδα μὲ τὰ λόγια: « Ἄν αὐτὸ πού σέ ἐμποδίζει νὰ μπεῖς μέσα εἶναι

Μετάφραση τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν ἐξῆς παραβολὴν: «Δύο ἄνθρωποι ἀνέβηκαν εἰς τὸν ναόν, διὰ τὴν προσευχῆσθαι, ὁ ἓνας ἦτο Φαρισαῖος καὶ ὁ ἄλλος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος ἐστάθη καὶ ἔκανε τὴν ἐξῆς προσευχὴν ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἑαυτὸν του: “Θεέ, σέ εὐχαριστῶ, διότι δέν εἶμαι ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοὶ ἢ ὅπως αὐτός ἐδῶ ὁ τελώνης. Νηστεύω δύο φορές τὴν ἑβδομάδα, δίνω τὸ δέκατον ἀπὸ ὅλα, ὅσα ἀποκτῶ”. Ὁ τελώνης ὄμως ἐστεκότανε μακρὰ καὶ δέν ἤθελε οὔτε τὰ μάτια του νὰ σηκῶσιν εἰς τὸν οὐρανόν ἀλλὰ ἐκτυποῦσε τὸ στήθος του καὶ ἔλεγε, “Θεέ, ἐλέησέ με τὸν ἁμαρτωλόν”. Σὰς λέγω, ὅτι αὐτὸς κατέβηκε εἰς τὸ σπῆναι του δικαιωμένος ἀπὸ τὸν Θεόν παρὰ ὁ ἄλλος. Διότι ὅποιος ὑψώνει τὸν ἑαυτὸν του θά ταπεινωθῆ, καὶ ἐκεῖνος πού ταπεινώνει τὸν ἑαυτὸν του θά ὑψωθῆ».

(Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέλλη, Ἀρχιμ. Εὐ. Ἀντωνιάδου, Ἀμ. Ἀθιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ).

οἱ ὑποκριτές πού νομίζεις ὅτι θά συναντήσεις, μὴν ἀνησυχεῖς. Μπές ἀφοβα. Χωραεὶ κι ἄλλῃς ἓνας».

Ἐν προκειμένῳ εἶναι ἀπαραίτητη ἡ διευκρίνιση: Τὰ ἔργα τοῦ φαρισαίου, στὸν βαθμὸ πού εἶναι τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, πρέπει νὰ τὰ μιμούμαστε μὲ τὸ παραπάνω. Καὶ νηστεία πρέπει νὰ κάνουμε, καὶ προσευχή καὶ ἐλεημοσύνη. Ἐκεῖνο πού πρέπει νὰ μισήσουμε εἶναι τὸ ἐγωιστικὸ φρόνημά του τὴν ἔπαρσή του.

«Ἰθάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ»

Ἀντίθετα ὁ τελώνης, καὶ μὲ τὴ σωματικὴ του στάση στὴν προσευχὴ καὶ μὲ τὰ λόγια του, ἀποπνέει τὴν εὐωδία τῆς ἀληθινῆς ταπείνωσης. Εἶναι ὀλόκληρος μιὰ «καρδία συντετριμμένη», γιατί τὸ μόνο πού σκέφτεται εἶναι τὸ πόσο ὁ ἴδιος ἠύπησε τὸν Θεὸ μὲ τίς ἁμαρτίες του. Δέν κρίνει καὶ δέν κάνει συγκρίσεις μὲ ἄλλους. Σὰν τὸν τσαγκάρη τῆς Ἀλεξάνδρειας, θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸ του χειρότερο ἀπὸ ὅλους.

Καὶ αὐτὸ πού τὸν ἀνεβάζει στὰ ὕψη καὶ πιστοποιεῖ τὴν εἰλικρίνεια τῆς ταπείνωσής του εἶναι, ὅπως μᾶς βεβαιώνει ὁ Χρυσορρήμων ἅγιος Ἰωάννης, τὸ ὅτι δέχεται μὲ εὐγνωμοσύνη τὴν ὑβριστικὴ περιφρόνηση τοῦ φαρισαίου. Καὶ ἔτσι κάνει τὸ βέλος τοῦ ἐχθροῦ δικό του φάρμακο καὶ θεραπεία. Τὸ ὄνειδος τὸ κάνει ἐγκώμιο. Καὶ τὴν κατηγορία στέφανο. Νὰ ἡ μεταμορφωτικὴ καὶ ὑψωτικὴ δύναμη τῆς ταπείνωσης. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ τελώνης φεύγει ἀπὸ τὸν Ναὸ περισσότερο δικαιωμένος ἀπὸ τὸν φαρισαῖο. Φεύγει γεμάτος ἀπὸ τὴν εἰρήνην τοῦ Θεοῦ καὶ τὴ γλυκιά παρηγορία τοῦ ἐλέους του.

Ἄρχιμ. Β.Λ.

28 Ἰανουαρίου 2018: ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ (ΙΣΤ΄ ΛΟΥΚΑ)
Ἐφραίμ τοῦ Σύρου († 373). Παλλαδίου ὁσίου (δ΄ αἰ.). Χάριτος μάρτυρος.
Ἦχος: α΄ – Ἐωθινόν: Α΄ – Ἀπόστολος: Β΄ Τιμ. γ΄ 10-15 – Εὐαγγέλιον: Λκ. ιη΄ 10-14.
Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 4 Φεβρουαρίου, τοῦ Ἀσώτου.
Ἀπόστολος: Α΄ Κορ. ζ΄ 12-20 – Εὐαγγέλιον: Λκ. ιε΄ 11-32.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

ΑΙ ΚΑΘ΄ ΗΜΕΡΑΝ ΠΡΟΣΕΥΧΑΙ (Ἐγκόλπιο).

ΠΡΟΣΕΥΧΕΣ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ (Ἐγκόλπιο, σέ πολυτελή ἔκδοση).

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΨΙΣ. Ἀκολουθίες τοῦ ἡμερονυκτίου, ἐπιτομή ἀκολουθιῶν κυριότερων κινητῶν καί ἀκινήτων ἑορτῶν, Ἁγία καί Μεγάλη Ἐβδομάς, Πεντηκοστάριο καί πλήρες ἑορτολόγιο.

«**ΕΙΣ ΥΨΟΣ ΝΟΗΤΟΝ...**». Λόγος περί προσευχῆς τοῦ ἁγίου Νείλου τοῦ Ἀσκητοῦ. (Ἀνάλυση τοῦ θέματος προσευχή ἀπ΄ τόν Ἀρχιμ. Εὐσ. Βίττη).

ΛΟΓΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΥΧΗΝ, ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης. Ἀνάλυση τοῦ «Πάτερ ἡμῶν» (Εἰσαγωγή, κείμενο, μετάφραση, σχόλια: Ἀρχιμ. Παγκρ. Μπρούσαλη).

Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ (Π. Εὐδοκίμωφ, μετάφραση Μαρία Παπαζάχου - π. Δημ. Τζέρπος).

Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ. Ἀνάλυση τοῦ «Πάτερ ἡμῶν». Φυλλάδιο (Καθηγ. Ἀθαν. Δελπκωστόπουλου).

ΜΙΛΑΩ ΣΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ... (Τευχίδιο γιά παιδιά, κείμενο - μετάφραση).

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΚΥΡΙΟΥ»: Κάθε Σάββατο καί ὥρα 6.00 μ.μ. γίνεται τό κύρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου», στόν Ἱ. Ναό Ἁγίας Εἰρήνης (ὁδ. Αἰόλου) Ἀθήνα. Προηγείται ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ, στήν ὁποία περιστασιακῶς θά χοροστατεῖ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καί θά ὁμιλεῖ.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἰασιῶ 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότης - Διευθυντής· Ἐπίσκοπος Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωση, τηλ. 210.7272.388. Ὑπό τῶν ἱερῶν ναῶν διαγέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ΄ ὄλο τόν κόσμο μέσω Διαδικτύου: www.apostoliki-diakonia.gr

---